

Лук'яненко О.В. Категорії «бог» та «боги» у системі поглядів В.Мегре-Анастасії / Олександр Вікторович Лук'яненко // Матеріали за 4-а міжнародна научна практична конференція «Научно пространство Європа – 2008». Том 14. Педагогически науки. Философия. – София: «Бел ГРАД-БГ» ООД, 2008. – С.97-99.

Лук'яненко Олександр Вікторович

УДК 2-426:233-42

КАТЕГОРІЇ «БОГ» ТА «БОГИ» У СИСТЕМІ ПОГЛЯДІВ В.МЕГРЕ-АНАСТАСІЇ

Нові форми вираження сутності Абсолюту в новому столітті народжуються шляхом перенесення власних якостей на Вищу Істоту або через поєднання різновекторних віровчень. Подібні кроки призводять до утворення релігійних організацій чи рухів, що несуть ознаки сектантського інституту з відповідними наслідками для свідомості особистості.

Із середини 1990-х років країни колишнього СРСР почав захоплювати новий ідейний рух «Дзвенячі кедрі...». Організація не являє собою церкву, бо не переслідує релігійних цілей та не має ієрархічної структури влади. Натомість своїм існуванням дає привід відносити себе до чергової секти (тоталітарного спрямування – за тлумаченням православних богословів [4]). Відмінність їхніх поглядів від традиційних теологічних суджень змушує вдатися до спроби їхнього співвідношення з існуючими нині релігієзнавчими поняттями.

Читачеві книг автора В. Мегре запропонований доволі цікавий підхід до тлумачення сутності Творця. Серед інших термінів, відлюдницею вживається термін «бог» у множині, змінюючись за родами залежно від обставин. Перший раз слово «боги» використано у якомога ближчому до політеїзму значенні: *«І Боги всіх спустяться на Землю. У день цей Боги всіх хай втіляться у образах простих...»* [2, С.250]. Подібне врахування світоглядних позицій багатьох людей автоматично говорить про визнання легітимності богів усіх народів та віросповідань. Але виникає проблема у намаганні виявити грані вживання Анастасією слів «бог» та «боги». Стосовно надання поняттю антропоморфних рис ми поговоримо згодом. Зараз же звернемося до його вживання як синоніма Надлюдського. Ситуація, яку маємо з цією категорією, подібна до тієї, яку свого часу мали єгиптологи, досліджуючи вживання слова «нетер» (дослівно «бог», «боги», «святий»). У текстах усіх періодів це слово означає «Бог» та використовується також в означенні будь-якої істоти, яка повинна мати якийсь відбиток святості на собі: *«Так величні космічні сили та істоти, що вважалися святими, але мали смертні якості, і шанувалися єгиптянами з любов'ю, ненавистю та всілякими почуттями, називалися «нетеру» і слово перекладається*

як «боги» [5, С. 99-100]. Схожу картину спостерігаємо при тлумаченні цих понять у світоглядній системі прибічників руху «Дзвенячі кедри...». Поняття «Бог» є референтним із колосальною за своєю силою космічною сутністю. Поняття ж «боги» використовується для позначення людини або того, що шанують з різними почуттями.

І, здається, основоположним словом тут виступають саме почуття. Так у книзі «Кто же мы?» читаємо: *«Богиня Афродіта – це тепер енергія. Вона здатна на якийсь час доторкнутися до енергії будь-якої людини. Якщо зміст у цьому передбачується відповідний»* [2, С.221]. До кола зору потрапляє ще одна паралель: боги = енергії. Усвідомлюючи, що Афродіта вважалася уособленням любові, можемо мати наступне рівняння: боги = енергії = почуття. Звернемо увагу на те, що Анастасія виділяє становище Афродіти раніше і тепер. З фрази ми не можемо судити стосовно того, ким Кіприда була «раніше», окрім як богинею, але з позицію часового проміжку «тепер» – вона грає роль «енергії», яка тісно вступає в контакт з людиною. Гадаємо, подібне можна сказати і про інших богів, які, за твердженням відлюдниці, «опустяться на землю»: перед цим відбувається (або вже відбувся) їхній перехід із категорії теологічної (богів) до категорії фізичної (енергій).

Але переосмислити хід думок заставляє інше твердження: *«... дійсно, існують енергії, здатні, маніпулюючи часом, поєднувати у єдине різні події, чи, як трапилось із тобою, вибудовувати ланцюжок обставин, необхідних для досягнення відповідної мети»* [2, С.218-219]. Цитата наводить до роздумів стосовно виявлення характеристик такого загадкового явища як «ВОНИ», яке також асоціюється із вищими силами і дає підстави говорити про політеїстичні початки віри. Визначаючи можливості «світливих сил», Анастасія розповідає про їхню здатність пов'язувати воєдино безмежну кількість випадковостей, які слугують досягненню вищої мети. Характеристика категорії «ВОНИ» з поняттям «Бог» дає право для наступного рівняння: боги = енергії = почуття = «ВОНИ». Ми знаємо, що у світоглядній системі Анастасії-Мегре «ВОНИ» підпорядковані Богам [1]. А, отже, ніяк не можуть виступати у ролі верховної сили. Тому й виведені нам поняття «енергії» наряду з терміном «боги» повинне підпорядковуватися вищому та загальнішому поняттю «Бог». Подібні визначення приводять нас до генотеїзму. В цьому типові системи поглядів на Абсолют існує великий пантеон богів (у нашому випадку – енергій), підпорядкованих єдиному верховному божеству, яке і шанує переважна більшість людей.

Ясність у розмежуванні «божественних» характеристик Бога та енергій вносить четверта книга з серії «Сотворение». З усіх творів, що увійшли до дев'ятикнижжя, саме вона може бути прирівняна до книги Буття християнства за систематичністю викладу та тематикою розділів. Під час описання процесу світотворення, Анастасія пропонує читачеві більш розширене тлумачення проблеми Бога. Так читаємо: *«заповнений був Всесвіт енергій різних множинністю великою. Енергій сутності живі в п'тьмі і мислили, в п'тьмі*

творили. Не потрібне світло зовнішнє їм було. Всередині себе, собі вони світили. І в кожній було все – і думка, й почуття, й енергія устремління». [3, С.16]. Маємо, що у витоках світотворення існував не один верховний бог, який носився над водою, як у ортодоксальному християнстві. Ідея Анастасії передбачає визнання існування первинного скупчення багатьох енергетичних комплексів. Це нагадує давньогрецьке «Хаос». Саме він, як скупчення невпорядкованих субстанцій, був визнаний еллінами першовитоком сутнього. Але й тоді він не шанувався як верховне божество. Навпроти, Хаос як такий і не входив до офіційного (традиційного) пантеону.

Опис первинного буття, наданий сибірською відлюдницею, підштовхує до тлумачення кожної енергії як окремого всесвіту. Всередині окремо взятої сутності проходять відповідні процеси невизначеної творчості. Кожен із процесів супроводжується ілюмінацією субстанції зсередини. Маючи у собі основні засоби творчості (думку, почуття, енергію устремління), вони виглядають повноцінними. Та ми не можемо говорити про їхню первинність, не маємо фактів стверджувати, що саме вони розглядаються як базис для подальшого створення, бо не є простими, елементарними за своєю будовою. Головне через те, що до їх складу окремо входить інша енергетична субстанція – енергія устремління, яка, згідно логіки, повинна складатися із тих самих складових, що й інші структурні елементи первинного Всесвіту. Тому шукати в них елемент первинності, який би претендував на звання епіцентру світотворення, здається марним. Окрім того, енергії первинного хаосу, хоч і творили усередині самих себе, не мали достатнього творчого потенціалу (читайте: божественних можливостей) для більшого кроку: *«Неясність свого призначення їм не давала зробити невмирущим творіння те, що може задоволення принести. Ось чому у безчасії, у безкрайності пульсація була, але не було загального руху»* [3, С.17].

Але це залишає питання характеристик Єдиного Бога, якому авторами відведено значне місце у світотворенні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Лук'яненко О.В. Ідея бога в структурі світогляду прихильників руху «Дзвенячі кедри...» // www.rusnauka.com.ua/Page_ru.htm
2. Мегре В. Н. Кто же мы? – СПб.: «Диля Пабблишинг», 2001. – 240 с.
3. Мегре В.Н. Сотворение. – Р-на-Дону: Изд-во «Профф-Пресс», 1999. – 400с.
4. Сайт Місіонерського відділу РПЦ МП. <http://iriney.vinchi.ru/sects>.
5. The Book Of The Dead. The hieroglyphic transcript into English of the ancient Egyptian papyrus of Ani with the comprehensive introduction and commentary by E. A. Wallis Budge. Gramercy Books, New-York, 1999. – 704 p.